

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vln.

Cena po poštni

za celotno leto . . . 60—

za pol leta . . . 30—

za četrt leta . . . 15—

za 1 mesec . . . 5—

Za tiskanje in papir . . . 100

Uredništvo in tiskarna

Ropitarjeva ulica 12. II.

Uredn. telefon št. 50

Dr. Brejc predsednik deželne vlade.

Ljubljana, 26. febr. Včeraj je došlo obvestilo, da je dr. Brejc imenovan za predsednika deželne vlade v Ljubljani. Novi predsednik prevzame posle, kakor hitro dospe službeno obvestilo o imenovanju. Dr. Brejc ima nalog, predlagati v imeno-

vanje osebnosti, ki pridejo v poštev za po-
verjenike. Kako čujemo, se bodo prale v
prejšnji deželni vladi zastopane ostale
stranke, če so voljne sodelovati v deželni
vladi.

Židje groze.

Socialna demokracija služi velekapitalu.

Praga, 21. februarja. Češki listi priob-
čujejo pismo, ki ga je uredniku lista »Štit
naroda« Kasandri poslala mednarodna ži-
dovska organizacija. Pismo je polno židov-
ske drznosti, in se v njem zrcali gospod-
stvalnost židovskega kapitala. Cela vse-
bina je ena sama žalitev krščanskega ljud-
stva.

Mednarodna židovska organizacija v
pismu odkrito izjavlja, da je njena volja,
potom kapitala in mednarodne socialne
demokracije doseči vladno celega sveta.
Posebne upe stavi v socialno demokrati-
sko tisk.

Med drugim pravi: »Deset židov zmor-
e s svojo delavnostjo ter s pomočjo veli-
kega kapitala mnogo več kot tisoč naših
lističev. »Pravo Lidu« in njegov »Večer-
nik« (oba socialistična lista) imata najmanj

stotisočkrat več vpliva na delavsko ljud-
stvo ter druge nižje stanove ko vsi drugi
češki listi skupaj. A ti delavski listi so
nam naklonjeni, ker dobro vedo, v čem je
njih glavni prosep. »Nato pravi: »Prole-
tarstvo celega sveta je naša najmočnejša
zgradba, ki nas po potrebi kuje.« Ko pismo
psuje krščanstvo in njegovo moralo, nada-
ljuje: »Ko dobimo v roko svetovno vladu,
pa vam (kristjanom) pokažemo, kaj znamo
ter vas naučimo ubogati ter delati. Nad
vami mora žvižgati bič.« K sklepu zopet
proslavlja socialistično internacionalno ter
mednarodni velekapital, ki bosta židovstvu
pripomogla do svetovne vlade.

To pismo je značilno, ker se iz njega
vidijo nameni židovstva ter vloge, ki jo
socialna demokracija igra pri tem kot de-
kla židovskega velekapitala.

Verižniki.

Kakor predpustna burka se citajo po-
ročila o čudnih izpremeh v življenju
ljudi, ki so znali izkoristiti »veliki« vojni
čas na način roparjev in mrhovinarjev v
živalskem svetu. Te ljudi imenujemo krat-
ko verižnike. Naj sledi tu par verižniških
življenjskih črtic — saj je že vredno,
da jih poznamo. Pri tem nič ne dē, da so
ti junaki doma v Budimpešti. — Zgodovi-
na verižnikov je povsodi enaka.

Tu imamo bivšega komija, ki je še
l. 1914. služil mesečno 300 K; začasa vojne
je veržil z moko in danes stanuje v palači
ima 2 strežaja, 2 kuharici, 3 sobarice in
francosko komornico, dasi seveda nobe-
den v družini ne ume francoski.

Neki judek, ki je v najtemnejših ko-
tiš peštanskega geta krošnjal z dežniki
in imel v svojih dveh sobicah po devet
podnajemnikov, je letos ob novem letu
poravnal pri najslaviteljem peštanskem
slasličarju Gerbeaudu mesečni račun v
znesku 26.312 K, pri mesarju pa mesečni
račun v znesku 43.214 K. — Bivši mini-
strski predsednik Aleksander Wexler se
je dal lani napraviti 2 para čevljev, nje-
gov bivši sluga, ki se je obogatil z veri-
ženjem z mastjo, pa pri istem čevljarju 5
parov čevljev in 2 para škornjev. — Pod
Gellertom stanuje milijonar, bivši preka-
jevalski pomočnik, ki se je bil seznanil z
vsemi preddvori in dvori kazenskega za-
konika; letos spomladi bodo njegovi kon-
ji tekmovali pri elegantnih konjskih
dirkah.

Statistično je dokazano, da je od 30
uradnih slug v Budimpešti, ki so pri urad-
nih nakupih na deželi delali pomalec tudi
na svojo pest, postalo 20 hišnih posestni-
kov. — Neki bivši konjedec si je na-
kupil ogromna zemljišča z milijoni, ki jih
je zaslužil s kožami v vojni padlih konj.
Ta mož si vzdržuje sedaj kot privatnega
učitelja nekega vseučiliškega docenta, ki
mu plača mesečno 10.000 K. — Neki drug
milijonar, ki je še l. 1914 prodajal razgled-
nice pred kolodvorom, si je kupil dra-
gocene slike starih mojstrov.

Dodim opravljajo veliki verižniki svo-
je kupčije odločno na telefonu, pa kupu-
jejo male hijene za krone, ki so jih dobile
za lire, leje in dolarje malone zastoni, od-
krito vse, kar se spljoh da dobiti: poste-
lje, slike, omare, preproge, zlate plombe,
zdravila in sto drugih takih in podobnih
stvari. Pred kratkim sta bila v Budimpe-
šti zastopnika pariške in amsterdamske
borze za briljante in pokupila cele partije
briljantov v vrednosti dveh milijard kron.
Avtomobili, ki so jih bili kupili verižniki
od rumenskih častnikov po 8000 K, gredo
sedaj v inozemstvo po 18.000 in 30.000
frankov.

Nobena stvar ni varna pred pohle-
pom verižniških hijen. Vsak prodaja vse.
Celi deli mesta so že prešli v roke Angle-
žev. Eden teh je podaril nedavno neznatni
filmski igralci v Budimpešti palačo, za ka-
tero je po zaslugi valutne razlike vseka-
kor plačal tako malo angleških funtov,
da bi bil mogel v Minnesotti kupiti zanje
komaj farmersko kočjo.

V neposredni bližini tega sijajnega
razkošja pa živi armada brezposelnih, tru-
me mater, ki svojih 16 mesečnih otrok ne
morejo odstaviti, ker jim nimajo dati dru-
gega jesti, in vse drugo nepopisno gorje
stotisočev, ki jočejo, da se morejo veseliti
verižnikov.

In kako je pri nas, kjer je bivša so-
cialistično-liberalna vlada dala prosto pot
vsem, ki verižijo in odirajo!

Trumbič protestira proti ententi.

LDU Trst, 23. februarja. Italijanski
listi poročajo iz Pariza od 21. t. m., da je
jugoslovenski zunanji minister dr. Trum-
bič odpotoval prejšnji večer iz Londona v
Pariz, ne da bi odgovoril na vprašanja
sveta trojice, ali sprejme kompromis, ali
londonski pakt. Pred odhodom se je raz-
govarjal dr. Trumbič glasom teh poročil
z dopisnikom »New York Herald«. Pred-
vsem, da je ostro napadal politiko, ki jo
vodi svet trojice. Zavezniške vlade — je
rekel Trumbič — so razpravljale o jugo-
slovenskem vprašanju, ne da bi vprašale
Jugoslovence. Razmotrivale so razne pro-
jekte glede Reke, a Jugoslovence niso pri-
pustile k razpravi. Edinokrat, ko so vlade
zaveznikov poslale Jugoslovenom sporo-
čilo, je bilo meseca januarja, ko so pred-
lagale kompromis, ali pa londonski pakt.
Majhna Srbija je med vojno mnogo štela;
dokaj večja Jugoslavija, ki sega z ene
strani od Adrije in z druge strani do Do-
nave, je od njih prezirana. Evropski naro-
di vedo, kaj je bil iredentizem za Italijane,
sedaj pa je nevarnost, da se ustvari med
nami še večji iredentizem.

Dr. Tresič od karabinjerjev aretiran.

LDU Split, 25. februarja. (DDU) »Ži-
vot« javlja: Na prehodu skozi Zadar, ko se
je dr. Tresič-Pavičič na svojem potovanju
dotaknil Zadra, ga je sprejela mestna dr-
hal v pristanišču z demonstracijami. Na-
sisti-Pavičiča aretirali. On je protestiral,
pokalal diplomatske spise in zahteval po-
veljnika karabinjerjev. Ko je ta prišel, je
dr. Tresič-Pavičiča izpustil in se opravičil
na incidentu.

Zatajena revolucija.

V vrstah socialne demokracije opa-
zamo vsak dan večji razkol. Zdelo se je
izprva in na videz, da je ta razkol le iz-
raz hipnega nezadovoljstva z dosedanjim
političnim socialističnim voditeljem. Razvoj
je pokazal, da je ta zunanji razkol le po-
sledica velikega notranjega razkola v so-
cialni demokraciji po celem svetu.

V Nemčiji vidimo na vladi večinske
socialiste, ki so revolucionarno geslo pre-
teklosti pokopali ter se sedaj, ko so na
vladi, pečajo z mirnimi socialnimi refor-
mami. Desno krilo nemške socialne demo-
kracije deluje vzajemno s krščanskimi or-
ganizacijami. Temu bloku nasproti stoji
socialistična opozicija neodvisnih social-
nih demokratov in komunistov. Ti so zago-
vorniki revolucije, vzpizarjajo štrajke, ka-
tere večinski socialisti s pomočjo policije
in vojaštva skušajo zatreti.

Italijanska socialna demokracija stoji
v znamenju razkola. Po zadnjih volitvah
je prišla v parlament zelo močna po šte-
vilu, a na znotraj nima enotnosti. Večji del
je sicer revolucionaren, a manjšina stoji
na stališču, da je treba socialno vprašanje
rešiti z delom, a ne s krvjo. Zanimiv pri-
vesek k temu je izjava znanega italijan-
skega socialista Turatija, ki je ob priliki
železničarske stavke povedal delavcem,
kaj sodi o štrajkih v javnih podjetjih:

Stavka v podjetjih, ki so za življenje
dežele nujno potrebna, ni politična stavka
proti državi, ni razredni boj proti vladajo-
čemu razredu, marveč je to boj ene sku-
pine proti narodu, proti razredu, ki nosi
bremena celega naroda, proti prole-
tarijatu. Kar država končno dovoli,
vzame iz žepov delavskega razreda. Zle
posledice železničarske stavke v medna-
rodnem, političnem in vojaškem oziru
škoduje najprvo delavstvu. Milijoni in mi-
lijarde so s to stavko uničene. Delavci, ki
to stavko podpirajo, postanejo ne vede
lastni »stavkokazi«.

S tem je voditelj italijanske social-
ne demokracije, ki se sam pohvali, da je
izmed vseh poslancev dobil pri volitvah
največ glasov, podrl doslej veljavno so-
cialistično revolucionarno načelo o general-
nem štrajku, ki naj pripravlja revoluciji
pot.

Podobno pot gre tudi slovenska soci-
alna demokracija. Komunisti in desničarji
so si med seboj v laseh. Njihovo časopisje
je polno psolv, ki se z njimi med sebojno
obkladajo. Zadje čase so si nadeli naziv
lakajev. Nimamo nič proti temu, da se go-
spoda zmerja med seboj. Porabimo le to
priliko, da pokažemo na velik notranji
razkol v njihovih vrstah. Revolucionarni
komunisti so hudi na Kristana, ker je šel
služiti buržoaziji kot minister. Služit pa je
šel ravno zato, ker Kristan ni revolucio-
nar in nikdar ne bo. Gotovo igrajo pri ta-
kih zadevah osebne koristi svojega vloga, a
glavni vzrok je ta, da Kristan noče revo-
lucije ter se je boji. Zato se je okrog njega
zbralo vse, kar je protikomunistično. Ta-
ko postaja Kristanova struja iz socialistič-
ne stranke marksistične barve polagoma
tiha in zmerna meščanska stranka malo
bolj radikalne barve sicer, a brez strupa
v svojem zobovju. Svoje revolucionarno
želo je izgubila. Poučno za miselno obzorje
Kristanove socialne demokracije je preda-
vanje, ki je 15. t. m. imel dr. Lončar v
Zagorju.

Ta mož, ki igra v socialni demokraci-
ji znatno vlogo, je obsodil revolucionarje
tako-le:

»Ali hočemo uporabljati primitivne
bojne metode (revolucijo), da bomo sami
uničevali proizvodna sredstva in z enim
udarcom ubijali kar po dve muhi: Kapital
a obenem tudi sebe? Naša naloga je ven-
dar, da stopnjema izvijamo kapital iz rok
poedincev in ga dovajamo v oblast skup-
nosti družbe. Zato potrebujemo demokra-
cije, a ne diktature, ki znači nasilje manj-
šine.«

To je jasno govoreno in revolucija, s
katere hočejo komunisti uvesti dikta-
turo proletarijata, je obsojena. Toda to ni
nič drugega, kar smo povdarjali že mi še
holi odločno ves čas. Socialna demokraci-

ja se je postavila na stališče mirnega raz-
voja.

Revolucija je zatajena, obsojena. Pra-
šamo se, zakaj sedaj ne išče socialna de-
mokracija stika s krščansko delavsko or-
ganizacijo, ki po svojih načelih sicer ni
revolucionarna, ki pa je saj pri nas in v
Nemčiji v socialnih zahtevah saj toliko ra-
dikalna kot so radikalni socialistični de-
sničarji. Zakaj tedaj ta strupeni boj proti
krščanski organizaciji, ki svojo nalogo vrši
največkrat zvesteje in odločneje kot pa
delajo to socialisti?

Oogovor je jasen! Socialna demokra-
cija je svobodomiseln, sovraži krščanstvo.
Če mi hočemo sezidati nov družabni red
na načelih krščanstva, pa hoče socialna
demokracija iz družbe odstraniti vse sledi
krščanskega mišljenja in življenja. To je
tista velika razlika med nami in njimi. So-
cialna demokracija tvori levo krilo v eno-
tni fronti svobodomiselnosti, desno krilo te
protikrščanske fronte tvorijo židovski ve-
lekapitalisti, središče pa takozvane me-
ščanske, liberalne ali demokratične stran-
ke. Socialna demokracija je le del ene in
iste armade, ki jo vodi judovski velekapit-
tal. Zato vidimo, kako pohlevno so se ve-
dli socialistični ministri v Belem gradu, ko
je bilo treba braniti koristi delavstva. Šele
krščanskim ljudskim zastopnikom je bilo
pridržano, da dvignejo na dnevni red par-
lamenta davek na vojne dobičke, ki so se
ga kapitalisti tako otrsali.

Nam se zdi škoda toliko delavnih sil,
ki razbite čakajo, da jih zopet kdo združi.
Naj bi krščanska organizacija bila ona ma-
tica, ki bi združila okrog sebe vse one
dele našega delavskega stanu, ki čutijo
krščansko, socialno in pošteno. Na delo!

Železniško ravnateljstvo v Ljubljano!

»PROMETNA ZVEZA« NA MINISTRA
ŽELEZNIC DR. KOROŠCA GLEDE ZO-
PETNE VPOSTAVITVE LJUBLJANSKEGA
ŽELEZNISKEGA RAVNATELJSTVA.

Prometna zveza izrazi dano ji priliko,
da opozori najvišjega zastopnika železnice
na eminentno važnost takojšnje vpostavit-
ve ljubljanskega ravnateljstva, katero je
prejšnja demokratsko-socialistična vlada
samo radi tega razdrila, da ustreže časti-
hlepju, intrigam in osvetoželjnosti par
oseb. V boljše razumevanje in podkrepitev
tega svojega koraka naj služi mali pregled
zgodovine jugoslovanskih železnic.

Po prevratu.

Z redkim navdušenjem in požrtvoval-
nostjo je slovensko oboje prejšnje tržške
železniške direkcije osnovalo takoj ob
prevratu svoje ravnateljstvo v Ljubljani.
Želja, gojena desetletja od železniških ka-
kor tudi od vseh drugih slojev je bila iz-
polnjena. Kljub temu, da je bil novostau-
novljeni urad skoro brez vsakega pripo-
močka, je vendar v kratkem času začela
ta direkcija razmeram primerno, dobro
delovati. Pripisovati je to seveda največ
vzornu izsolanemu eksekutivnemu oboju,
ki je, ne glede na slabe gnotne razmere, z
občudovanja vredno žilavostjo izvrševalo
nad vse težko službo. Da pri novem rav-
nateljstvu ni bilo vse v redu, temu se ni
čuditi, ker pač vsakdo, ki je količkaj pre-
motrival produkcije drugih narodov, dobro
ve, da ljudje, ki se v takih prilikah polasté
vodilnih mest, po navadi niso ravno prvo-
vrstne moči. Kajti večino teh ljudi ne vodi
želja po delu, marveč želja po moči in iz-
rabljanju v takih trenutkih danih možnosti,
se na lahek način polastiti ugodnih mest.
Tudi ljubljansko ravnateljstvo je moralo
plačati ta zgodovinski davek. Kljub temu
nedostatku je pa vseeno bila ljubljanska
direkcija edina v Jugoslaviji, ki je vsaj de-
loma odgovarjala zahtevam modernega in-
stituta. Saj je obče znano, da so vsi pot-
niki, bodisi domačini, bodisi tujci, bili eno-
glasno mnenja, da se samo na slovenskih
proгах točno, varno in za sedanje čase še
dovolj udobno vozi. Zamudo vlakov, tatvi-
ne pri ekspediciji blaga, tega pri nas z ma-
limi izjemami ni bilo. Dobili smo precej-
šnje število strojev in vozov, ali nerabnih.

Toda pomagali smo si. Mala delavnica ljubljanske kurilnice se je čez noč spremenila v glavni zavod za popravilo železnih vozil in dan za dnevom so letali poskuševalni stroji med Ljubljano in Višmarji, znak pridnega, vestnega, slovenskega dela. Sprejelo se je precejšnje število novega osebja, ustanovili posebni tečaj za hitrejšo šolanje mladega uradništva, sploh se v vseh ozirih napravilo, kar je bilo v tem kratkem času mogoče.

Zakaj je ravnateljstvo moralo v Zagreb?

Med tem časom je ministrstvo ustanovilo vrhovno prometno kontrolo in imenovalo za načelnika moža, ki ni zahteval nikakor odgovorjati. Da ga podpro v njegovem delovanju, so mu prideli par uradnikov, ki pa niso bili srečno izbrani. Zlostni konec večine teh ljudi je popolnoma potrdil mišljenje njihovih tovarišev. Ker se je tedaj začelo občutiti pomanjkanje osebja na Hrvaškem, se je določilo, da mora Ljubljana odposlati večje število uslužbencev vseh vrst na zagrebske proge. In tedaj je ljubljanska direkcija usodno grešila. Določila je ljudi, kateri ji niso bili po volji. Posamezne vodilne osebe pri ravnateljstvu so igrale pri tem največjo vlogo. Ne da bi se vprašalo, je li dotični zadovoljen ali ne, dosti je bilo, da ni bil po volji temu ali onemu šefu, in letel je na Hrvaško. Reveži so protestirali, a vse zastoni, vse se je bilo zaklelo proti njim. Prodali so jih, kakor kravo iz hleva... stari avstrijski predpisi glede prestave so veljali samo za gotove gospode, ne pa za te obsojence. In odšli so na Hrvaško gledat... advancement protežirancev pri vrhovni prometni kontroli in njihovih prijateljev v Ljubljani.

Šefu vrhovne kontrole se je naenkrat hotelo po višji šarži. Izrabil je ugodno priliko, vstopil, dotedaj demokrat, v socialistično stranko, in s pomočjo ministra Kristana in tovarišev razbil ljubljansko ravnateljstvo pod pretvezo, da ima premalo kilometrov in preveč osebja. »Ravnateljstvo Ljubljana se spoji z zagrebskim.« Kakor strela z jasneje je deloval ta ukaz na slovensko javnost. In sedaj se je pokazala vsa podlost tega načrta, vsa nezmožnost razdiralcev, reorganizirani, kaj šele kaj novega napraviti. Ne da bi se pobrigali za stanovanje, so dirigirali ljudi kar brzojavno v Zagreb in jim odkazali najslabše hotelske sobe. Večinoma po dva ali po tri so natrpali v eno sobo. Dva oddelka pa še do danes nista v Zagrebu, ker kljub vsemu rekviriranju ni dovolj prenočišč na razpolago. Lagalo se je na najvišjem mestu ljudem, da dobe v kratkem privatna stanovanja. Ko so pa bili enkrat v Zagrebu, se jim je odvrglo, da pred letom 1921 ni misliti na to. In tako so družine ostale v Ljubljani, njih hranitelji se pa v Zagrebu potikajo. Ista mizerija je pa glede uradnih prostorov. Ljudje kar kupoma tiče v posameznih sobah... in čakajo odrešenja. Sedaj pa še najhujše pri čeli stvari, Slovenci so vsi dodeljeni Mažarom in mažaronom, kljub temu, da so prišli na Hrvaško prestrojiti železniško službo. Kljub temu, da se je ogrski sistem izkazal za popolnoma nezmožnega, Slovence silijo, da bi delali po tem vzorcu. In dosednji uspeh tega dela?

Ena oseba je zasedla mesto, ki bi ga drugače nikdar ne bila dosegla, mesto podravnatelja. Par njegovih prijateljev je dobilo krasno napredovanje. In to je vse. Zagrebska direkcija je pa postala velikanška zmešnjava, pri kateri se nihče več ne spozna. Slovensko osebje nima volje do dela, ker vidi, da ga izrabljajo samo, da pomore malemu krogu protežirancev, ker ima vedno skrbi, kaj je s svojci v do-

movini, ker ga mažaroni in Hrvatje pri železnici — ne ljudstvo — zatirajo, in mu stavijo zapreke, kjer le morejo. Nezadovoljnost Slovencev je dosegla vrhunec, in bati se je, da isti, ne glede na posledice, lepega dne samovoljno odjadrajo v domovino.

Ravnateljstvo zopet v Ljubljano!

Edini izhod iz tega labirinta je takojšnja zopetna ustanovitev ravnateljstva v Ljubljani. Izgovor, češ da imajo slovenske proge premalo kilometrov, ne drži. V bivši Avstriji je bilo načelo, da obsegaj eno ravnateljstvo 1000—1500 kilometrov, zagrebsko pa ima sedaj 3200 km, a zmožno ni voditi niti desetine tega. Kar je bilo za železniško izvršno organizirano Avstrijo preveč, to naj bode sedaj dovolj za brezglavo zagrebsko ravnateljstvo, ki nima ljudi, kateri bi bili že kdaj delovali v ravnateljstvu. Kaj takega si more izmisliti le človek, ki se je za lastno pametjo skregal, ali pa oseba, kateri so osebni interesi prvi, kakor se to v Zagrebu opaža. Jugoslavija, sedaj še v povojih, rabi predvsem dobro idoče železnice. Na našem ozemlju se sedaj uporablja pet sistemov, in sicer: avstrijski, ogrski, bosanski, srbski in banja-luški. Srbski niti ni vreden, da ga sploh omenjamo, ker je ta sistem pač dober za balkanske razmere, nikakor pa ne more biti vzor drugim modernejšim deželam. Boljši je ogrski, pa ima napako, da rabi veliko več osebja, kakor avstrijski, je nepregleden in zelo kompliciran. Tudi je že radi tega nemogoče, ker nima niti enega uradnika v celi Jugoslaviji, ki bi že bil delal službo v bivših ogrskih direkcijah: Szege-din in Budimpešta. Dosti boljši od njega je bosanski, po katerem je dosti vzorno urejena direkcija v Sarajevu. Ima to napako, da je prirojen le za manjši promet, pri večjem bi pa odpovedal. Je pa sicer še najbolj podoben avstrijskemu, ki je od vseh petih tu omenjenih brezdvomno najboljši. Italijani, ki imajo precej dobro razvite železnice, so se pri zavzetju proge Gorica—Trst sami izrazili, da je njihov sistem slabši. In bivša direkcija Ljubljana je bila popolnoma v avstrijskem smislu urejena.

Naše mnenje je, da je edina rešitev našega zavoženega železniškega vprašanja mogoča le z zopetno vpostavitvijo direkcije Ljubljana. Ista bi služila drugim tukajšnjim ravnateljstvom za nekaj vzorec. Ker se ne more takoj izvesti izenačenje vseh teh petih sistemov, naj bi vsako sedaj obstoječih ravnateljstev vodilo posel v do-sedanjem svojem pravcu. Poslati bi pa moralo vsako od tu navedenih gotovo število svojih uradnikov v svrhu priučitve našega sistema v Ljubljano.

Za uradniške in poduradniške aspi-rante, kakor tudi za osebje po skladiščih bi se morali držati kurzi izključno le v področju slovenskega ravnateljstva, po ab-solviranju teh kurzov bi se isti prideli po-stajam te direkcije, da se tu še par mese-cev praktično vežbajo. Na ta način bi bilo mogoče po približno enem letu v področju celega našega omrežja uvesti slovenski si-stem in tako rešiti ta gordijski voz. Da bi se pa to hitreje vršilo, bi se morale program direkcije Ljubljana priklopiti še proge: Zagreb—Reka, Bubenjaci—Karlo-vac—Caprag in Ogulin—Gospić—Split. S prevzetjem teh prog bi imelo slovensko ravnateljstvo okrog 1500 kilometrov pro-ge, katere bi moglo s svojim lastnim oseb-jem zasesti. Na ta način bi se pomoglo tudi Zagrebu, ki bi se skrčil na 1800 km in do-bilo bi se z omenjenih prog dokaj osebja, s katerim bi se moglo druge hrvaške pro-ge temeljiteje zasesti. V slučaju, da se mo-ra pustiti nekaj osebja v Zagrebu, naj se

vsakega posebej vpraša, če je zadovoljen, in v prvi vrsti prestavi Hrvatje iz Istre in Dalmacije, katerih je pri nas precejšnje število. Nikakor pa ne kaže ljudi proti lastni volji metati v tujino, kakor je to na-redila bivša ljubljanska direkcija, ki se je dala pri tem voditi le po osebni mrznji. Priporočljiva bi bila pa tudi revizija spre-jema vseh po prvem novembru 1918 spre-jetih, ker se je preveč novincev vsililo v našo službo le po protekciji svojih sorod-nikov ali prijateljev, šefov različnih od-delkov, čeprav nimajo za mesta, ki jih za-vzemajo, predpisane šolske izobrazbe. Tak žalosten slučaj se je že ugotovil. Prometna zveza prosi, da se tu navedene predloge upoštevajo in predvsem z zopetno ustano-vitvijo ravnateljstva Ljubljana dá zadošče-nje slovenskemu narodu in osebju.

Kako poročajo Italijani.

LDU, Trst, 23. februarja. »Gazzetti di Venezia« brzojavlja njen korespondent iz Berna od 21. t. m.: »Jugoslovanska agen-cija« v Luzernu poroča o protitalijanskih demonstracijah po vsem kraljestvu SHS, ki imajo svoj razlog v londonskih razpravah glede jadranskega vprašanja. Glasom po-ročila te agencije je belgajška vlada trdno odločena, posebno po koraku, ki ga je storil Wilson, da ne popusti niti za ped ju-go-slovanskega ozemlja Italiji. Brzojavka na-daljuje, ne da bi se vedelo, ali je to še po-ročilo »Jugoslovanske agencije«, ali pa lastno mnenje dopisnika: Agitatorji, ki jih pošilja vlada, hodijo po vseh mestih in imajo predavanja, da razložijo jugosloven-sko stališče in ščuva o prebivalstvu na od-por ter izživljajo protestne resolucije proti Italiji, ki se potem pošilja v Belgrad in ameriški vladi. Srbski regent prestolona-slednik je eden najbolj delavnih propagan-distov. Po svojih bojevitih govorih v Bel-gradu je še govoril v Zagrebu, Ljubljani in po drugih krajih kraljestva. Povsod je označil Italijo kot požrešno, imperialistično in sovražnico Jugoslavije.

(Op. LDU: Objavljamo to poročilo zgolj kot ilustracijo prepričevalne italijan-ske propagande.)

Politične novice.

+ Davek na vojne dobičke bo prišel na vrsto v prvi seji parlamenta. Socialna demokracija, ki se je prodala velekapitalu in mu s svojimi ministri verno služila do danes, ni storila ničesar, da bi se bil tak davek že sklenil. Pač pa ima danes predizno čelo trditi, »da meščanske stranke nočejo izvesti davka na vojne dobičke.« Tista meščanska stranka, ki tega ni hotela, je socialna demokracija. Naša stranka spravi to v parlament, da se ta zadeva v korist ljudstva končno enkrat reši. Socialisti pa že naprej naznanjajo, da jih ne bo v parlament. Tedaj nočejo davka na voj-ne dobičke! Kapitalu prodani socialisti naj bi lepo molčali. Delavstva ne bodo več farbali!

+ Kristanov absolutizem. Dne 22. t. m. je soc. demokratska stranka sklenila, da dá Kristanu in vsemu vodstvu zaupni-co. Odobrila je taktiko svojih voditeljev ter s tem odobrila vso korupcijo in ves nered, ki se je razpasel zadnje mesece v državi. Sodrugi morajo Kristanu in nje-govim ministrom brezpogojno ploskati, sicer sme Kristan — kakor se glasi sklep — »razpustiti organizacijo, ki bi v svoji sredi ali na zunaj razvijala kakšno agitacijo in razbijala enotnost stranke«. Kdor Kristana ne uboga, bo tepen in ven vržen! Tako

osrečuje socialna demokracija delavstvo. Trpi in molči!

+ Liberalci se razgaljajo. Liberalci v svoji jezi, da so morali z vladnega odra mel navadne ljudi, pozablajo na vso pre-vidnost in modrost in pred celim svetom kažejo svoje karte. Dočim so preje govo-rili samo o demokratizmu in napredku, govore sedaj naravnost o svobodni misli in liberalizmu. Sedaj odkrito priznavajo, da je bil in je seveda še njihov glavni cilj politično svobodomiseltvo — gospodova-nje svobodomiseltva v Jugoslaviji. To je povedal tudi Svetozar Pribičević na skup-ščini Demokratske zajednice v Zagrebu dne 23. t. m. V svojem dolgem govoru, v katerem je pripravljaj tla za bodoče vo-litve in vedel povedati o činih svoje vlade najlepše reči, o sedanjosti pa same hudobije — je rekel med drugim: »Še nekaj je, kar moramo smatrati strašnim za vsakega li-beralnega človeka, da eksponent klerikal-cev in rapist stoji na čelu ministrstva za vere. To moramo smatrati za izizzvanje.« Sedaj imamo v Jugoslaviji tri glavne vero-izpovedi: katoliško, pravoslavno in moha-medansko. Katoliška je po številu najmoč-nejša. Ministrstvo za vere mora pač upra-vljati pripadnik katere izmed teh treh ve-roizpovedi in ne morda kak — jud. In si-cer se spodobi, da bodi minister za vere — veren človek, pa naj bo že katoličan, pravoslavac ali mohamedanec, drugače mora ves svoj posel smatrati za golo ko-medijo, za sleparstvo. Ako ima torej se-daj ministrstvo za vere v rokah veren ka-toliški politik, je to nekaj popolnoma na-ravnega in pravičnega in se more nad tem zgražati samo polovičarski in nazadnjaški liberalni »mentalitet«, ki računa samo z najnižjimi človeškimi nagoni in ne upo-števa in ne spoštuje človeškega duha in npravnih načel. Ako je kaj strašno, potem je strašna plitvost in omejenost okorelega starega liberalizma, ki se šopiri v moder-nih demokratičnih hlačah. To ni samo strašno, ampak tudi smešno.

+ Sestava hrvaške pokrajinske vla-de. Na pogajanjih bivših opozicijskih strank, ki so se vršila 25. t. m. v Zagrebu, je Narodni klub ponudil Hrvatski pučki stranki in hrvaški pokrajinski vladi samo eno mesto. Hrv. pučka stranka, ki je ena-ko močna kakor Nar. klub, je zahtevala več mest. Do sporazuma ni prišlo. Hrv. pokrajinska vlada se bo zato sestavila iz Nar. kluba, skupine dr. Medakovića in srbskih radikalcev.

+ Na čast banu dr. Laginji se je 25. t. m. zvečer, ko je Laginja praznoval svoj god, vršila bakljada. Manifestacij se je vdeležil ves starčevičanski Zagreb.

+ Sovjetske čete napadle Poljsko. Iz Londona poročajo, da so začeli boljševiki ob železnici Riga—Orel napad na Poljsko. Vrše se hudi boji, ki potekajo za boljševike neugodno.

Dnevne novice.

— Zamenjavanje kronskih bankov-cev Avstro-ogrske banke za kronsko-dinarske bankovce. Ker je ponekod razširjeno napačno mnenje, da spreje-ma tisočake v zameno edino le finačna deželna blagajna v Ljubljani, opozar-jamo občinstvo, da izvzu Ljubljane sprejemajo tisočake v zameno vsi dav-čni uradi v Sloveniji, ki imajo priprav-ljene za to potrebne kronsko-dinarske bankovce. Stranke izvzu Ljubljane naj torej zamenjajo svoje tisočake z drugi-mi bankovci vred pri svojih domačih davčnih uradih in naj nikar ne silijo v Ljubljano, da ne bodo imele nepotrebn-

LISTEK.

Človeško življenje.

Francis Jammes — Nenad Vojvodič.

Nekoč je sedel pesnik k mizi, da bi napisal pravljico. Pa mu ni hotelo nič pa-netnega priti na misel. Vendar je bil ves vesel, zakaj sonce je obsevalo kaktus na oknu, a sredino modrega, odprtega okna e brenčé obletavala muha. In tedaj je ma-roma zagledal svoje življenje pred seboj. Bila je dolga, bela cesta, ki je peljala iz smnega gaja, kjer so žuborele vode, te-čoče k majhnemu, tihemu nagrobnemu pomeniku, okoli katerega je rastlo trnje in koprive. V temnem gozdiču je zagledal angela varuha svojih otroških let. Imel je data krila kakor osa, svetle lase in tiho bličje, ko studenčnica v poletni dan.

Angel varuh je izpregovoril in rekel pesniku: »Ali se spominjaš na tiste čase, ko si bil še majhen? Prišel si semkajle z naterjo in očetom, ki sta hotela loviti ribe. Poplo je bilo na loki, ki je bila vsa polna vetlic in konjičkov. Ali še veš, da so bili conjički takj kot zlomljena stebila, ki se jbljejo? Prijatelj moj mili, ali bi še rad vi-letel ona mesta?

Pesnik je rekel: »Rad, rad.«

In šla sta skupaj do modrega obrežja,

nad njim je viselo modro nebo ter črni leskovi orehi.

»Evo ti, tvojih otroških let«, je velel angel.

Pesnik je zrl na vodo, plakal in dejal: »Ne vidim mehkega obličja svoje matere in očeta, ki sta se tu zrcalila. Vedno sta sedla tu na breg. O, kako sta bila tiha, dobra in srečna! Nosil sem bel predpas-nik, ki sem ga vedno umazal in katerega mi je potem mati oprala z žepi vred. Zlati angel, povej mi, kje v zrcalu sta podobi njih nežnih obličij? Nikjer ju ne vidim, prav nikjer!

V tem trenutku se je odtrgala kitica leskovih orehov z grma in je splavala po vodi, ki jo je odnesla. Tedaj je dejal angel pesniku: »Zrcalno podoba tvojega očeta in tvoje matere je odnesel vodni val, kot tole kitico orehov. Zakaj vse mine, stvari in podobe. Zrcaljenje tvojih starišev je odne-sla voda, a kar je ostalo, je spomin. Spo-minaj se jih in moli, pa boš spet našel ljubi podobil.

Ko je v tem trenutku letel preko pi-sane loke modri vodomec, je vzkliknil pes-nik: »O, glej no, ali ne vidim v modrih krilih te ptice spet oči svoje matere?

A nebeško bitje je dejalo: »Kajpada. Pa glej še dalje!

In z vrh drevesa, na katerem je po-lica znašala svoje gnezdo, je počasi padalo in krožilo belo, lešno peresce. Pesnik je vzkliknil: »Mar ni tale beli puh čista než-

nost moje matere?

In nebeško bitje je dejalo: »Seveda je!

Lahni dih je zibal vodo in je šuštel z listjem. Pesnik je vprašal: »Mar ne slišim mirnega in temnega glasu svojega očeta?

In nebeško bitje je reklo: »Da, slišiš ga!

Šla sta skupaj po cesti, ki je držala iz gozdiča poleg obali. Naenkrat se je daljna pot zbelila v solncu. Bila je kot platno na mizi Gospodovi. Na desni in na levi so zvenele skrite vode, kakor sveti zvonovi. Tedaj je vprašal angel: »Kaj poznaš ta kraj v svojem življenju?

»To je dan prvega svetega obhajila«, je rekel pesnik. »Spominjam se cerkve, srečnega obličja svoje matere in pa babi-ce. O, bil sem žalosten in srečen obenem. Kako goreče sem molil v svetem strahu so mi lezle mravlje po životu. Zvečer so me pri večerji poljubljali, rekoč: »Bil si najlepši!

Ob tem spominu se je pesnik zgenil in zjokal. V solzah je bil lep kot na dan svete slavnosti in solze so padale na nje-gove roke kot blagoslovljena voda. Šla sta po poti dalje.

Dan se je že nagnil. Visoki topoli kraj ceste so se lahno majali. Eden izmed njih, ki je stal nekoliko v stran sredi loke, je bil podoben visoki mladi deklici. Nebo se je tako čudno prelivalo iz blede barve v

sinjino, da je bilo kakor ženska senca. Pesnik se je spomnil prve žene, ki jo je ljubil.

Angel varuh mu je dejal: »Ta ljube-zen je bila tako čista in pa polna bolesti, da me ni užalostila.«

Med tem, ko sta korakala naprej, je rastla mehka senca krog njiju in trop jag-njet je hitel mimo. Ker je angel opazil pesnikovo bolest, mu je zaigral nasmeh-ljaj na licu, težak in sladak, kot nasmeh bolne matere. In njegovi zlati krili sta od-pihali grozno večerno sapo.

Kmalu so zagorele zvezde, visoko v nebesni tiho. Nebo je bilo podobno smrtni očetovi postelji, obdani s svečami in ne-mim žalovanjem. Noč je bila kot vdova, ki kleči na zemlji. »Kaj poznaš to?« ga je vprašal angel. Pesnik ni odgovoril in po-kleknil.

Naposled sta prispela tja, kjer je kon-čala pot pri nagrobnem pomeniku. Porast-le s trnjem in koprivami. In angel je iz-pregovoril in rekel pesniku: »Hotel sem ti pokazati tvojo pot; tu je mesto, kjer boš počival, blizu vode. Prineso ti slednji dan podobo spominov, kakor azur modrega vodomca, ki je podoben očem tvoje ma-tere, belo peresce od grlice, ki je nežno kakor ona, šuštenje listja, ki je kot mirni in temni glas tvojega očeta, lešč ceste, kot tvoje prvo obhajilo ter topolovo vitko po-tstvo prve žene, ki si jo ljubil. A nave-zadnje ti prineseš vode veliko svetlo noč.

nih stroškov in mudile časa s čakanjem. — Delegacija ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

— Zamenjavanje kronskih bankovcev avstro-ogrske banke za kronskodinarske bankovce. Novi finančni minister je brzojavil delegaciji ministrstva financ, da naj zamenjavanje nadaljuje po naredbah in navodilih, ki jih ima. Popolnoma neresnične in tendenciozne so vse vesti, da je zamenjava ustavljena, so razširjene edino le v namen, provzročiti zmešnjavo pri zamenjavanju. Delegacija ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani, dne 25. februarja 1920.

— Potvorjeni denarni koleki. »Jugoslav. Lloyd« poroča, da so v Subotici in Bečkerek uretirali več bankirjev in njihove lokale zaprli, ker so potvarjali denarne znamke. V stvar so zapletene tudi neke madjarske banke v Novemgradu. Te banke so spravile v promet nad 30 milijonov kron potvorjenih kolkov.

— K notici »Ponarejeni bankovci« v našem listu z dne 21. t. m. nas prosi Jadranska banka za konstatiranje, da med tisočaki, katere je sprejela v kritičnem času od tujakinskega kr. poštno-čekovnega urada ni ugotovila nobenega falzifikata.

— Stavbna zadruga »Lastni dom« v Trbovljah naznana vsem svojim članom, da se vrši v nedeljo dne 7. marca 1920 ob 3. uri popoldne v društvenem domu v Trbovljah letni občni zbor na sledečem dnevni redu: 1. Pozdrav in otvoritev. 2. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročila načelnika: a) načelnika, b) tajnika, c) blagajnika; 4. poročila nadzorstva. 5. odobrenje letnih zaključkov za 1918 in 1919. 6. volitev načelnika in nadzorstva. 7. Raznotherstvo.

— Prodaja sladkorja. Pri deželnem sodišču se je razpravljalo v nenavzočnosti stranke M. Z. z Glinc o oprostitni razsodbi, s katero je okrajno sodišče M. Z. oprostil od krivde v tožbi, češ da dobe trgovci sladkor brutto za netto in bi bil trgovec oškodovan, če bi ne odračunal 3 dkg pri kili sladkorja. Izvedenec trgovca Šarabon je podal pri vzklincnem sodišču mnenje: »Ni običajno, da se natehta manj sladkorja, pač pa ima trgovec pravico, da si zaračuna papir, oziroma vrečo, v katero se zavije sladkor.« Vzklincno sodišče je razpravo odgodilo, da se zaslišijo še nadaljnj priče.

— Roparski napad na Planinci. Ljudje v ljubljanski okolici so preplašeni: nedavno so jih strašili požari, kateri so prenehali, odkar je v preiskovalnem zaporu Gorjanc zarpt. Na pustno nedeljo so roparji, katere je ljubljanska policija zaprla, oplenili neki mlin v ljubljanski okolici. Dne 15. t. m. so se pa že zopet pojavili roparji na Planinci, občina Tomišelj. Pred hišo posestnika Janeza Kavčiča je prišla tolpa 5 do 6 oseb. Glasno so zahtevali, da naj jih izpuste notri; oblečeni so bili v vojaške obleke in oboroženi s puškami. Gospodinja Marija Kavčičeva je sicer slutila, da so prišli roparji, toda ker se je bala, da ji ne zažgo hiše, če jim izlepa ne odpre, vrta, je rekla otroku, da naj jih odpre, kar je ta tudi storil. Roparji so nato pridri v hišo in so precej vprašali po orožju in zahtevali, da naj jih peljejo h gospodarju. Gospodarjev brat Jože jih je res peljal h gospodarju, ko so vstopili v njegovo sobo. Je en ropar nameril puško na gospodarja Janeza Kavčiča, drugi ropar je nameril puško na gospodarjevega brata Jožeta: roparji so Kavčičema zagrozili, da ju usmrte, če ne pokažeta denarja. Prestrežena brata sta roparjem nato pokazala kovčge, v katerih je bil denar, nakar je tretji ropar preiskal kovčge in vzel iz njih 10.750 kron denarja; roparji so dalje vzeli 100 kg masti 50 klobas in drugega blaga, tako da ima Janez Kavčič 16.505 kron škode. Posebne odredbe bodo potrebne, da se roparska golazen v naši deželi zatne.

— Konjska tatovi. Trgovcu Slavku Kobiju na Bregu so ponoči od 16. na 17. t. m. ukradli neznani tatovi konja, vrednega 12.000 kron, voz vreden 2000 kron in konjsko opremo, vredno 600 kron. Tatovi so poizkušali v isti noči ob pol 22. uri ukrasti 2 konja z opremo v vrednosti 20.000 kron posestniku Lovrencu Mačku, kateri jih je pa pregnal.

— Cene konj v Avstriji. Na velikem konjskem sejmu v Welsu (19. februarja) so letos prodajali konje po tehle cenah: Pinčavski konji po 40.000 do 80.000 K; koroško pleme 30.000 do 55.000 K; ogrsko pleme 25.000 do 45.000 K žival. Prodanih oziroma zamenjanih je bilo približno 900 konj. Vsega so pripeljali na semenj 1800 živali v vrednosti 60 milijonov kron. Kupčije za izvoz so bile izključene.

— Okradeni vojaški grobovi. Dunajski listi poročajo, da so zlikovci na opuščenem pokopališču sv. Marksa pokradli s križev na vojaških grobovih izza l. 1866. težke kovinaste napisne table.

— Zagrebška borza. Ameriški dolarji (100) 13.000; avstrijska krona (100) 50 K; čehoslovaške krone (100) 150 K; angleški funti (1) 430 K; francoski franki (100) 975 K; nemške marke (100) 175 K; rumunski

leji (100) 180 K; italijanski lira (100) 745 K.

Ljubljanske novice.

Ij. Koncerti Glasbene Matice v mesecu marcu s sodelovanjem pevskega zbora in orkestra bodo v ponedeljek 15. in 22. — Zbor bo izvajal zborovske skladbe z orkestrom skladatelja Stanka Premrla, Vito-slava Novaka, Davorina Jenka, Zdenka Fibicha in a kapella zbore Lajovicja: Pomladni spev, Črna lutnja in Adamičeva zbora: Bela breza se zdramila in Adamičevega: Jezdeca po Pavčiču za mešani zbor prirejenega.

Ij. Ukradena konja in kolo. Ivan Šebat iz Radovljice, Matija Strle iz Dobrave in Matija Cerar, katerega podravi g. prvomestnik nadsvetnik Vedernjak s pozdravom »Vi ste pa naš stari znanec!« se zagovarjajo pred ljubljansko poroto. Obtožba jim očit: Dne 27. novembra sta se sešla Šebat in Strle s Cerarjem na ljubljanskem glavnem kolodvoru. Bili so brez sredstev in so ugibali med seboj, kako bi se dalo kaj zaslužiti. Na Cerarjev nasvet so se podali v Skočjan pri Domžalah, kjer je Cerar ukradel kobilu z žrebetom Ivanu Straži; skupaj so gnali vsi potem žival do Ljubljane, skozi mesto pa Cerar ni hotel iti in je tovaršema naročil, naj onadva ženeta žival na Vrhniko, kar sta tudi storila, toda na Glincah sta ju nadstražnik Šuligoj in Adolf Steklasa aretirala in sicer ob pol 2. ponoči. Dne 13. januarja 1920 je policija tudi Cerarja aretirala. Cerar je tudi obtožen, da je 15. oktobra 1919 Ivanu Jerančiču na dvorišču pri Figovcu ukradel kolo vredno 1200 kron.

Porotnemu senatu predseduje nadsvetnik Vedernjak, obtožbo zastopa dvorni svetnik v pokou Trenz, obtožence zagovarja dr. Azman. Šebat pravi: »Mislim sem, da je Cerar kobilu kupil; plačal je nama vožnjo do Domžal.« Matija Strle pripoznava, da so kobilu in žrebe ukradli, toda pravi, da Šebat o tatvini ni ničesar vedel. »Cerar, kolikokrat ste pa bili že zaprti zaradi tatvine,« vpraša prvomestnik Cerarja — »Trikrat.« — »Tak močan fant naj bi delal, pa ne kradel. Zakaj Vam je bila kobilu na poti?« — »Denarja nisem imel.« — »Šli bi na magistrat in rekli, dajte mi metlo, pa bi jih zaslužili 200 K na teden!« Tatvino kolesa priznava. Pravi, da sta ga Šebat in Strle pregovorila k tatvini kobile. »Vi Strle, zakaj ste pa hoteli uiti?« — »Železne gatre smo zagali.« Priča nadstražnik Šuligoj izpove, da sta pri aretaciji povedala Šebat in Strle napačno ime. Porotniki so nanje stavljena vprašanja soglasno potrdili, nakar je sodni dvor obsodil Ivana Šebata na 2 leti, Matijo Cerarja na poldrugo leto in Matijo Sterleta na 1 leto težke ječe.

Ij. Ogoljufani poštni uradnik. Pred poroto se zagovarja trgovski pomočnik Jakob Bricelj. Obtožba ga obdoljuje: Stavbni svetnik Josip Otahal je imel med drugimi posli tudi razdelitev drv med državne urade, šole in državne in deželne nastavitelje. Za pomožno moč je sprejel na poskušnjo tudi Briclja, o katerem mu je njegov brat povedal, da je lahkomišljen človek. Otahal je uredil zato poslovanje tako, da ni imel obdolženec z denarjem ničesar opraviti; odposiljal je po pošti račune in jih tudi osebno dostavljal naslovnikom; denarja ni bil upravičen sprejemati in se je vsak račun glasil izrecno, da se plača pri »Deželni banki v Ljubljani.« Drva so se namreč dobivala iz Črnomlja, stavbeni urad je imel zato pri deželni banki v Ljubljani za ta drva tekoči račun, vsled česar so dolžniki plačali svoj dolg pri deželni banki, katere je potem nakazala denar naravnost v Črnomelj. Obdolženec je imel 24. septembra l. l. naloga, da nese račun za drva v znesku 6010 K 20 v poštenu uradniku Martinu Mlakarju. Tudi ta račun se je glasil, da se mora plačati pri deželni banki, obdolženec je pa ti besedi prečrpal in napisal nad njima: »pri naši blagajni.« Falsificirani račun je nesel oficijalu Mlakarju in mu lagal, da ga pošila inž. Otahal z naročilom, da se naj denar njemu precej izplača, ker da rabi za izplačilo drv, naslednji dan se mora namreč z denarjem odpeljati za Otahalom v Črnomelj. Mlakar je naročil, naj pride obdolženec ob 3. popoldne; takrat je res prišel, z Mlakarjem sta odšla v blagajno, ker pa ni bilo tam uradnikov, ni mogel dobiti denarja, vsled česar mu je Mlakar velel, naj pride drugi dan, kar je tudi storil in dobil pri glavni poštni blagajni v Ljubljani na navedeni falsificirani račun izplačano vsoto 6010 K 20 v. Ta znesek pa je obdolženec lahkomišlno zapravil. Odpeljal se je namreč na Koroško in ondi zapravil 1000 K, nato pa prišel zopet domov in boječ se nasledkov goljufije je pil naprej. Bricelj trdi, da mu je bil ostanek denarja ukraden, ker je v pijanosti obležal pod nekim kozolcem.

Ij. Jernej Črtanec iz Rožne doline (Brdo) se je oglasil danes v našem uredništvu ter je izjavil, da je res prečel za Alojzija Vehovca 188 klobas po 2 kroni.

da pa Vehovca še do danes ni bilo k njemu po denar, kakor sta bila domenjena. Črtanec ni zaprt in nima sploh s policijo nobenega opravka radi tega.

Jugoslovanska Strokovna Zveza.

Gameljne. Sestanek vsega delavstva za Gameljne se vrši v sredo, 3. marca ob 7. uri zvečer. Vabimo delavce, da se ga zanesljivo udeležijo. Ker gre za važno stvar, je pričakovati obilnega poseta. Razgovorimo se, kako se bo v prihodnje razdelilo delo v skupini za Šmartno pod Šmarno goro.

Št. Vid. Vse krščansko misleče delavstvo se vabi k sestanku v nedeljo 29. februarja, kjer se bo vršil razgovor o naši delavski organizaciji in nje nujni potrebi. Zatorej polnoštevilna udeležba nujno potrebna. Sestanek se vrši ob 9. uri v »Cebavovi« dvorani v Šent Vidu nad Ljubljano.

Šiška. Sestanek krščansko mislečega delavstva za Spodnjo in Zgornjo Šiško se vrši v četrtek ob 7. uri zvečer v prostorih šišenske Prosvete (Reininghaus). Ker je zadeva važna za vse delavstvo, se vabite vsi, ki vam je pri srcu naš delavski proletarijat. — J. S. Z.

Marikar. Katol. društvo rokodelskih pomočnikov, skupina J. S. Z., priredi v nedeljo, dne 29. svečana 1920, popoldne ob 4. uri v društveni dvorani, Apotekarjeva ulica, gledališko predstavo, in sicer igri »Pogodba« in »Svoji k svojima«. Prijatelji kat. pomočnikov in kršč.-soc. del. organizacij — v nedeljo na svidenje!

Krčevina - Lajsteršerk. V nedeljo, dne 29. svečana 1920, popoldne ob 4. uri se vrši v krčevinski šoli občni zbor tukajšnje skupine J. S. Z. z nato sledečim delavskim shodom.

Tržič. V kaplaniji ima sedaj naša skupina sobo, v kateri leže razni časopisi na razpolago. Ob sobotah je plačevanje članarine v tej sobi. Tu se sprejemajo novi udeje. Somišljeniki, prihajajte ob večernih urah v naše prostore. — V ponedeljek je bilo predavanje v Našem Domu. Pri polni dvorani je govoril g. učitelj Vider. Vabil nas je k izbrazdavanju delu, spominjal se je Krekovega učenca dr. Petra Rogulje, ki je umrl v Bosni. V znak sožalja nad smrtjo tega prvoboritelja za krščanske ideje med brati Hrvatli so vsi navzoči vstali. Pripovedoval je o početku jetništva na Laškem. Prihodnji ponedeljek nadaljuje predavanje o tem. Nikdo naj ne manjka v ponedeljek v Domu.

Delavska zveza.

Delavski shod v škofji Loki se vrši v nedeljo, 29. t. m. ob 10. uri popoldne. Delavci, delavke, pokažimo, da je med nami krščanska misel trdna. Onim sodrugom, ki so imeli protestni shod, povemo, naj raje stopijo svojim ministrom na prste, mesto da zabavljajo in skušajo begati delavstvo. Tovariši, agitirajte za naš shod, da se oživi zavest tudi med katoličani, da se nam pridružijo.

Železničar.

ZAHTEVE BLOČNIH SLUG.

Prometna zveza je odposlala na železniškega ministra naslednje zahteve:

Bločni slugi južne železnice prosimo, da bi se nam ugodile naše zahteve. Ker smo nastavljeni samo po velikih postajah, koder je več premikanja ter nastavljeno premikalno osebje, je naša služba ena najodgovornejših izmed vseh kategorij. Naša služba se niti primerjati ne da z delom drugega osebja, je telesno in posebno pa duševno naporna, ker mora celih 12 ur, ko je v službi, delovati z umom, pogledom in posluhom. Bločni sluga mora misliti na vse vlake, ki prihajajo in odhajajo, in gledati in poslušati na vse premikanje, on se ne sme zmotiti in pregledati, kajti drugače se mu pripeti največja neizgoda. — Imeti mora tudi znotraj stolpa vso pozornost, kdaj pade kakšna cesta za vlak, ali dobi kakšno zvončno znamenje in od katere postaje, ima tudi več telefonskih zvez, s katerimi ima veliko opraviti, kar ima najškodljivejši vpliv na živce. Ker naša plača ne odgovarja naši odgovornosti, se smatramo upravičenim zahtevati sledeče:

1. Zahtevamo, da se nas premesti iz skupine kretnikov, oziroma bločnih slug, ter dodeli k skupini poduradnikov, in sicer z isto plačo, napredovanjem, dokladami in v obleki, kakor so prostorni pazniki, oziroma prostorni mojstri, ter nas se nazove bločni paznik, oziroma bločni mojster.

2. Služba v stolpih je nezdrava in naporna. Naporna, ker mora vzdigovati neprenehoma težo od 30 do 60 kg, nezdrava zaradi prepiha, kateremu smo izpostavljeni pozimi in poleti, tako da se že v mladih letih nalezajo vsaki revmatizma, da je nesposoben za dolgotrajno službovanje. Redkokdo doseže končno službeno dobo.

3. Zahtevamo, da se nam zaračuna poldrugoletna službena doba, to je dve za tri leta, kakor imajo sprevodniki in strojno osebje, in končno službena doba 25 let.

4. V slučaju, da je kdo prej nesposoben za to službo, da se mu omogoči prestop po predloženem izpitu v drugo kategorijo, in sicer za skladišnega mojstra ali tem sorodne kategorije.

5. Da se nam odvzame vse snaženje ter prižiganje oziroma ugašanje luči.

Ker so naše zahteve že stare ter jih je že leta 1914 avstrijsko železniško ministrstvo priznalo opravičnim in je le vojna bila vzrok, da se niso ugodile, apeliramo na merodajne faktorje, da se naše zahteve sedaj izpolnijo.

Bločni slugi južne železnice.

V Ljubljani, dne 25. svečana 1920.

Studenci pri Mariboru. V soboto, dne 14. t. m., zvečer se je vršil v društvenih prostorih občni zbor tukajšnje skupine železničarjev. Iz poročila predsednika in tajnika je bilo razvidno, da je skupina dobro napredovala in dosegla za Studence res častno število članov. Vse sovražstvo nemškutarske internacionale in rdečega terorizma ni moglo utaviti našega napredovanja. Tudi poročilo blagajnika je bilo povoljno, in še je v blagajni precejšen preostanek. Blagajniku se je izrekla za njegov trud in požrtvovalnost zahvala. Nato se je izvolil nov odbor z dosedanjim predsednikom Karbom na čelu. Za tem je imel še okrožni predsednik tov. Bogovič kratek nagovor, nakar je predsednik zaključil občni zbor s pozivom, da gremo vsi na delo še z večjim navdušenjem, kakor ob ustanovitvi, da se bo tudi v Studencih močno razširila krščanska delavska organizacija in da bo vedno večja tudi skupina železničarjev.

Zahvaljujem se vodstvu »Prometne zveze« tem potom najiskrenejše za velokodušno podporo, katere mi je bila naklonjena od strani vodstva. Tukaj se vidi, da skrbi društvo krščanskih železničarjev za svoje člane. — Josip Klander, žel. čuvaj v pokou.

Zahvala. Podpisani se vodstvu »Prometne zveze« prav lepo zahvaljujem za velikodušno podporo. »Prometna zveza« ima namen pomagati svojim članom v vseh ozirih. Ta krščanska organizacija železničarjev se posebno ozira na svoje člane, jim nudi pravovarstvo, posmrtno in podporo v izrednih slučajih. Zato pristopajte krščansko misleči železničarji k »Prometni zvezi«. — Martin Novak, železničar v pokou.

Zahvale. Podpisani se najtopeje zahvaljujem »Prometni Zvezi železničarjev« za podeljeno mi podporo, ki mi je v teh kritičnih časih prišla ravno prav. S hvaležnostjo kličem: Bog plačaj.

Janez Koprivc.

Podpisani se najiskrenejše zahvaljujem »Prometni Zvezi železničarjev« za podarjeno mi podporo. Iskreno Vam kličem: »Bog plačaj.«

Leopold Trobevšek.

Rudar.

Mežica. Dne 2. februarja se je vršil pri nas občni zbor skupine v prostorih pri zagmoisterju. Izvolil se je sledeči odbor: Predsednik Luka Osojnik; podpredsednik Albin Hamu, tajnik Franc Ajdovec; blagajnik Franc Osojnik; pregledovalca računov Valentin Jerezovnik in Anton Melanšek; odborniki Janez Dobrišek, Jurij Podojsteršek, Eva Podojsteršek in Valentin Petrovnik; v ostalem je bil potrjen stari odbor. Ostalo poročilo sledi v prihodnji številki.

Mežica. Na pustni torek smo spremili k zadnjemu počitku enega našega člana in odbornika A. Pepelnika. Bil je odločen in zavezan naš član, priljubljen pri vseh, to je pričala tudi udeležba pri pogrebu. Ti pa, dragi Tone, počivaj v miru! Na svidenje nad zvezdami!

Predilniško delavstvo.

Tržič. V kratkem začne delati predilnica, ki je počivala več let v škodo delavstva. Pred tednom smo bili poklicani delavci v tovarno in povedalo se nam je, da bomo dobili delo tisti, ki imamo stanovanje v tovarniških hišah in oni, ki vlečemo brezposelno podporo, ne oziiraje se na to pri kakih organizaciji da smo. Tako pravico smo mi krščanski delavci vedno zahtevali in nič drugega. To je hotel povedati tudi naš tovariš Vidič na shodu, ki so ga sklicali rdečkarji k Toncu, pa mu niso pustili govoriti, moral je iz dvorane. Na različnih sestankih predilniškega delavstva se je vpilo po socialnih demokratih in agitiralo za rdečo organizacijo s tem, da ne bo dobil dela nikdo, ki ni organiziran pri njih. To smo slišali premo-gokrat. Na zadnjem sestanku se je pa jezil Snój na vse pretege, da ni to res in da se ni nikoli kaj takega govorilo. Še bolj smo spoznali značaj Snojev, ki se li-

že tovarnarju na vso moč. Dobro, da so spregledali enkrat tudi na višjem mestu tega človeka. Mi smo vedno pripravljene nastopati za pravice delavstva in za pošteno plačilo z nasprotno organizacijo, zahtevamo pa da se vpoštevata naša krščanska organizacija in se nam v tem oziru pusti popolna svoboda.

Služkinja.

ZVEZA SLUŽKINJ.

V nedeljo dne 22. februarja ob 5. popoldne se je vršil shod služkinj v prostorih Jugoslovanske tiskarne III. nadstropje. Bilo je zbranih okrog 800 služkinj. Predsednica otvori shod in napravi kratak nagovor na tovarišice, spomni se časa, ko še ni bilo organizacije služkinj in pozivlje navzoče k vztrajnosti in delu, nakar dobi besedo služkinja Godiša:

Današnji shod je sklican iz namena, da še enkrat obnovimo zahtevo za žensko volilno pravico, katero hočemo tudi me služkinje na vsak način doseči, ker smo si jo pošteno zaslužile s svojim trudopolnim delom. Ako ne moremo predložiti šolskih izpričeval osmih razredov, kakor se zahteva, pa lahko pokažemo svoje trudne in izdelane roke, saj to tudi nekaj velja. (Burno odobravanje.)

Ako imajo pravico voliti vsi moški, me pošena dekleta naj bi je pa ne imela!

Poleg tega je naša zahteva pa tudi od druge strani upravičena: Pred več leti je bil na Dunaju zbran na vseučilišču zbor učenjakov, kateri je imel nalogo razmotrivati žensko stališče in rešiti uganko: Katera ženska znanost je najbolj potrebna za človeško družbo in tudi najkoristnejša. Bili so različni nazorov, eni so predlagali vzgojo, drugi zopet šolski pouk. Tedaj se pa dvigne eden in pravi: »Najpotrebnejša znanost za ženske in najkoristnejša za človeško družbo je — kuharica, ker vsem Vam je znano, da ako si človek hoče ohraniti zdravje in življenje se mora hraniti z živili. Surovih živil pa ne moremo zauživati.« Uganka je bila rešena in vsi so jo odobrili. Tedaj kuharica igra glavno vlogo v ženski znanosti, še ministri v Belemgradu ne morejo biti brez nas. Dekleta! Korajža velja! Volilna pravica mora biti naša. (Odobravanje in smeh.)

Poleg tega je pa tudi naša dolžnost, da se pogovorimo o našem položaju. Zadnje čase se veliko govori in piše o služkinjah, a zdi se nam, da vsi ti gospodje in gospodinjše še nimajo pravega smisla, kaj je pravzaprav služkinja. Vzemimo en slučaj. Pisalo in govorilo se je da je služkinja član družine. Ali je to resnica? Jaz mislim, povečini ne. Ako bi bila služkinja res vedno član družine, bi se mnogokrat ne nahajala v takem pomanjkanju in bi se ji ne bilo treba javno boriti za svoje pravice. Nam, ki same okušamo to življenje, je dobro znano, da se na noben način ne more primerjati služkinja s članom družine. Oglejmo si nekoliko preteklost, razmere služkinj: Služkinja je morala biti na vsak migljaj pokorna gospodarju oziroma gospodinjji, nikoli ni imela ene ure, za katero bi bila lahko rekla: Ta ura je moja in lahko razpolagam z njo kakor hočem. Morala je biti zmeraj pripravljena noč in dan za delo, povrh pa dostikrat še za borno plačo. Trpljenje služkinj posebno med vojsko je bilo veliko. Kako naj si služkinja danes kupi obleko. Ali morda s tistimi kronami, katere si je prihranila v prejšnjih časih z velikim trudom z namenom, da bo imela kaj za starost. In še to ni gotovo, da bi nam ne zamenjali 1 : 4, proti čemur pa z vso ogorčenostjo protestiramo. To bi bilo za nas strašen udarec. To bi bilo oderuštvo in starejšim služkinjam bi ne kazalo drugega kot iti od hiše do hiše in trkati na usmiljena srca. To bi bil vnebovpijoč greh, kateri bi odvajal blagoslov vsej državi. Pri tej priliki pa tudi prosimo, da bi se gospodje pobrigali, da bi dobile služkinje denar, ki so ga dale za vojno posojilo na prigovarjanje gospodarjev, nazaj ali pa naj to škodo trpe gospodarji. Tako dosedaj. Kaj pa naj pričakujemo v bodočnosti? Osebe, katere nam niso naklonjene, pravijo: Kaj je treba te organizacije? Služkinja naj bo, kar je bila, kakor da ne rabi zraka, ne počitka, ne razvedrila in ne izobrazbe. Ona naj menda samo dela in gara. Za odgovor naj jim bo: Mi jih hočemo še znanprej spoštovati in izpolnjevati svoje dolžnosti, suženjstva se pa za zmiraj odpovemo. Borile se bomo še znanprej, da bo par uric na teden res naših. Bodimo vztrajne, odločne in zveste svoji organizaciji. Pripeljimo še druge seboj, katerih danes ni tukaj med nami, v našo organizacijo. Potem pa delajmo skupno z združenimi močmi in zmaga bo gotovo naša. (Burno odobravanje in ploskanje.)

Nato stopi g. vikar Škerbec. Razloži v splošno delovanje organizacije služkinj posebno od zadnjih časov, ko je vložila »Zveza služkinj« zahteve za izboljšanje gmošnega položaja služkinj. Nadalje da na glasovanje več resolucij, ki so bile eno-

glasno sprejete. H koncu je tajnik J. S. Z. Cvikelj razložil še poselski red služkinj. Ob pol. 7. zvečer zaključil potem predsednica shod. Tako je potekel četrti shod služkinj, odkar so organizirane. Upajmo, da se bomo večkrat in bolj pogosto videli v tako obilnem številu na shodih. Edino mora biti to, da organizacijo utrdimo in ji damo priložnost se razmahniti. Na svidenje kmalu!

Maribor. Skupina služkinj je v nedeljo 22. t. m. popoldne ob 4. uri ponovila v Narodnem domu igro »Lurška pastarica«. Dvorana kakor tudi galerija sta bili polni gledalcev, ki so se kar čudili nad spretnostjo vrlih služkinj, ki so vse od prve do zadnje rešile svoje vloge prav izvrstno in v občno zadovoljnost obiskovalcev. Prireditve se je udeležila tudi gospa general Maistrova, kateri gre vsa čast, ker je bila skoraj edina izmed mariborskega inteligentnega ženstva, in pokazala s tem spoštovanje do služkinj. Vrlim služkinjam pa kličemo: Le naprej po začrtani poti, da bo tako tudi dosežen enkrat vaš cilj, priti do lastnega doma, do katerega je nekoliko pripomogla tudi ta prireditve.

Kovinar.

Kamnagorica. V nedeljo, dne 29. februarja 1920 ob 10. uri popoldne se vrši občni zbor skupine v prostorih stare šole. Člani, udeležite se tega občnega zbora kar v največjem številu. Zavedajte se, da ste organizirani in vsled tega morate izpolnjevati svoje dolžnosti. — Odbor.

Borovlje. Naša skupina se dobro razvija. Priredila je že par predstav. Pri zadnji seji je določil odbor zastopnika v odbor Zveze kovinarjev. Nasprotniki so se daj precej poparjeni. Mislimo, da bodo tudi gotove osebe sprevidele tiste, katere so nas poprej prezirali, kam merijo nasprotniki. Bodimo vztrajni in korajžno na delo!

Iz Guštanja. Tu gre socialistična organizacija rakovo pot. Odkar so morali domov kmetski sinovi in kajzarji, je minila žetev socialnodemokratskih zaupnikov, ki nimajo nobenega ugleda več. Slab vtis dela tudi rdeči konzumi, kjer menda ni vse v redu. Delavci so ostali brez sladkorja, dočim so pod roko delali kupčije z njim. J. S. Z. krepko uspeva. To pripisujejo socialisti na rovaš g. župniku Razgoršku in so seveda silno hudi nanj. — Naš trg je dobil že čisto jugoslovansko lice, samo v tovarni še mislijo mojstri, ki so imeli svoje sinove pri Volkswhehrovcih, da smejo šikanirati delavce v nemškem jeziku in po načinu, kakor so ga podedovali po prejšnjem ravnatelju Göryju in očetu Lenzenhuthu. Tu bo še treba železne metle in to čim prej!

Cesar.

Omahljivci. Zadnji čas se je začelo opazovati med nekaterimi cestarji, ki pa jih je hvala Bogu le malo, stremenje po rdeči barvi. Ti nekateri menijo, da rdeča organizacija stresa svojim backom s svoje mize vse kar srce poželi, samo da se vpišejo v rdečo knjigo. V brk dotičnim, ki pričakujejo od organizacije samo, da jim bodo leteli pečeni golobje v usta, povemo, da niso pravi člani organizacije. Le s stalno novitostjo in z vztrajnim delom se kaj doseže. Opozarjajo se ostali stanoviti tovariši, da ne nasedajo na neutemeljene govorice dotičnih, ker takemu, ki vedno rad svojo barvo spreminja, stanoviti cestarje bo zaupal. Mi se držimo gesla: V pravem združenju in disciplinirani organizaciji je moč, ki ž njo lahko kaj dosežemo. Opozarjajo se dotični, da si svoj razum malo bolj razbistrijo in upoštevajo težave, ki se ne samo ravno naši skupini delajo na gotovih za nas odgovornih mestih. Vzamejo naj na znanje dotični rdeči agitatorji, da nas je večje število, in pa — ako se tudi zapišejo samemu vragu — ne bodo več dosegli, ampak še manj, ker le od pravega in vztrajnega dela se lahko kaj pričakuje, ne pa od spreminjanja po geslu danes tu, jutri tam. To ima lahko slabe posledice za našo še ne dovršeno stavbo. Zato nič omahovanja!

Delavstvo papirnic.

Nov dogovor.

Vevče. V nedeljo so se vršila v Vevčah pogajanja za izboljšanje plače papirniškega delavstva za Goričane, Medvode in Vevče. Zastopani sta bili obe organizaciji. Papirniško zvezo je zastopal glavni tajnik Ant. Komlanec. Osrednje društvo kemičnih delavcev pa g. Tokan. Doseglo se je večinoma vse, kar je delavstvo zahtevalo v spomenici. Objavljamo dogovor na pogajanju sklenjen in podpisan:

Dogovor med delavstvom tovarne v Vevčah, Medvodah, Goričanah po zastopnikih obeh strokovnih podpisanih organizacij in ravnateljstvom omenjenih tovarn:

- temeljne plače se povišajo vsem delavcem za 70 %, štetu s 1. januarjem 1920,

V tem je že všteto plačanih 20 %, — Naknadno se izplača odpadajočih 50 % od prvega januarja za nazaj.

2. akordne plače se povišajo povprečno za 35 %. Vendar se pa rezalcem in rezalkam papirja in zavijalkam papirja poviša za 45 % na obstoječo plačo.

3. nabavni prispevki se izplačujejo dne 1. marca 1920 in znašajo za vsakega delavca in delavko, ki je poročen oziroma poročena, ali ki mora skrbeti za svojo nepreskrbljeno družino oziroma za svoje nepreskrbljene starše, — 150 K; za vse druge znaša nabavni prispevek 100 K.

4. Ta pogodba velja z jutrajšnjim dnem, ko jo pregleda in odobri tudi upravni svet, to je lastništvo označenih tovarn. Pogodba se sklene in podpiše.

V evče, dne 22. febr. 1920.

Dodatek: Če bi v izjemnih slučajih akordni delavci in delavke ne dosegli dnevnega zaslužka v višini svoje dnevne plače, se jim ista mora doplačati.

Za »Papirniško Zvezo« Anton Komlanec.
Za Osrednje društvo kemičnih delavcev Ivan Tokan.

Za tovarne Fürth, druga dva podpisa nečitljiva.

Tako je prišlo enkrat do rezultata, ki je z njim saj nekaj doseženo. Do sedaj je bilo zmeraj drezanje enkrat 20 %, drugič spet tako, da nikdar ni bilo miru. Če pomislimo na razmere, ki so, in ki so bile, ko so se stavile zahteve, pridemo do zaključka, da so se med tem časom vse potreščine za tisto podražile, kar je sedaj povišano. Mogoče se bodo kaj od sedaj naprej bolj brigali za delavstvo, ko je podjetje v drugih rokah. Upajmo!

Usnjar.

Tržič. JSZ. je v imenu zveze usnjarskih delavcev stavila delodajalcem naslednje zahteve: 1. Povišanje plače: a) kvalificiranim delavcem 4 K 50 h na uro, b) nekvalificiranim delavcem 4 K na uro, c) navadnim delavkam 3 K na uro, d) šteparicam izučnim 3 K 60 h na uro. — 2. Draginjske doklade: Za družinske člane: a) za ženo 24 K, b) za otroka 15 K, c) za starše po 15 K. Draginjske doklade naj se izplačujejo periodično. — 3. Plačani dopust: Delavstvu naj se da na leto 14 dnevni dopust s polno plačo in v času, v katerem delavec želi.

Sitarji.

Šmartno pri Kranju. Dne 8. svečana se je vršil občni zbor skupine Jugoslovanske Strokovne Zveze. Predsednik otvori občni zbor in pozdravi navzoče. Nato sledi poročilo tajnika in poročilo blagajnika. Po podanih poročilih se izvrši volitev odbora. Med slučajnostmi se oglasita k besedi g. Hlebec in g. kaplan, katere razložitava navzočim današnji položaj in težkoče v minulem letu, bodrita jih k vztrajnosti in zavednosti, posebno sta pa opozarjala na tiste, ki skušajo zbežati naše ljudi in trosijo lažnjive govorice, da bi s tem razpredli svoje mreže, da bi se ujeli. Ker je bil dnevni red izčrpan, zaključil zborovanje.

Lesni delavec.

Vsem skupinam sporočamo, naj se pri prvi seji določi zaupnik lesne stroke. Tam, kjer je sama lesna obrt razvita, naj se izvoli odbor, ki bo v direktnem stiku z »Zvezo lesnih delavcev«. Potrebno je, da se lesni delavci po vsej Sloveniji združimo. Ravno naša stroke je potrebna trdna organizacija, ker je veliko žag in drugih tovarn, kjer so zaposleni obrtniki in delavci. Na delo za našo stanovsko organizacijo!

Bolniški strežniki.

Bolniški uslužbenci imajo v torek dne 2. marca 1920 ob pol. 8. zvečer sestanek v prostorih knjižnice Jugosl. tiskarne, III. nadstr. Ker je shod zelo važen, se vsi člani vljudno vabite, da se gotovo v obilnem številu udeležite zelo važnega shoda. Na dnevnem redu je volitev odbora, poročilo odbornikov, raznoterosti, nadalnje delo. Prihodnji torek vsi na shod, nihče naj ne manjka! Odbor.

D. M. v Polju. Prihodnje nedeljo, dne 29. februarja 1920 priredi Katoliško izobraževalno društvo v D. M. v Polju gledališko predstavo »Garzia Morena«, žaloigra v 5. dejanjih, pri kateri nastopijo tudi boln. strežniki, iz zavoda za umobolne. Igra je krasna, in bo tukaj prvič vpriporjena. Začetek točno ob 4. popoldne v dvorani Kat. izobraževalnega društva. Prijatelji: Na svidenje.

Širite „Večerni list“!

Razne novice.

r Gradba nebotičnih hiš v Varšavi. Poljsko-amerikanski trgovski dom »Union Liberty« se je obrnil na poljske oblasti s prošnjo, da bi mu bilo dovoljeno zgraditi v Varšavi prvo nebotično hišo iz strjenegega betona s 16 ali 17 nadstropji. Glavnica v znesku 7 milijonov dolarjev bo dala americko-poljska naselbina. Društvo se hoče zavezati, da postavi na rečni nebotični zgradbi brezlično celico.

r Predniki tankov. V prvih časih železnice se je pokazalo mnogo predlogov za izboljšano in enostavnejšo vožnjo. Marechal iz Bruselja je v l. 1837. naredil voz, ki si je nosil svoj tir s seboj. Mehanično je položal svojo lastno železno cesto. pred prednji kolesi, a za zadnjima kolesoma je bil odstranjeval. Pri vožnji se je gibala na obeh straneh voza široka veriga, zložena iz železnih desek, širokih nekoliko palcev. Tako se je veriga pred prvim kolesom polagala na zemljo, napravila tir za poslednji dve kolesi, a za zadnjima kolesoma se je zopet vspela s pomočjo mehanske naprave. Poizkusi Marechalovi so se sicer še precej obnesli, ali pri vožnjah je imel voznik še zmeraj par konj s seboj, da bi v strmih klančih pomagala spraviti voz naprej. Ideja Marechalova je sicer zaspala, zakaj razvoj železnice je šel drugo pot, ali za svetovne vojske se je zopet pojavila v obliki premikajočih se trdnjav — tankov. (Taki so tudi polagali svoj tir (brezkonačni pas, s katerim se premičejo, se imenuje katerpillar, gosenica) in premagajo, lahko trdim, vsako zapreko. Ludendorff dokazuje v svojih ravnokar izdanih spominih, da se je v poslednji fazi svetovne vojske posrečilo Francozom popolnoma raztrgati nemško fronto z brežštevlinimi premičnimi trdnjavami, ki so prodirale globoko za nemško bojno črto. — Povedali smo že, da rabijo v miru tanke za vlečenje ladij po nepristopnih obalah; zadnja poročila se pa glasi, da se tanki dobro obnašajo za prevajanje ljudi in tovorov v francoskih Alpah, kjer gredo z lahkoto tudi čez močno strma pobočja.

r O čem se zadnje dni v Londonu govorijo. Na tragičen način ste šli v večnost v Londonu 100 letna gospa ter njena hči, ki je stela 70 let. Stara gospa ni imela zadnji čas deklet in je delala vse sama. Neki dan se ji je unela obleka, ko je kuhala čaj, in stara ženica je zgorela, ker ni mogla doklicati pomoči. Ko je bila njena 70 letna hči prišla k njej na obisk, je našla samo še nje sežgano truplo. Zadelo jo je kap in se je mrtva zgrudila poleg materinega trupla. Obe gospe ste bili znani in priljubljeni zaradi svoje dobrotelosti. — Londonski listi poročajo, da je več kot 18.000 Amerikancev in Amerikank prosilo potnih listov, da bi obiskali London. Ta naval je v zvezi z valutnimi razmerami, kakor za-trjuje »Daily Mail«. Amerikanci jako cenijo potujejo in pokupijo vse, kar dobijo. Potrošijo peščico dolarjev, ki imajo danes tako visok kurz. — Londonska občina ima zlato knjigo, v katero zapisuje imena onih, ki so si pridobili zasluže za London in njegovo prebivalstvo. Nazadnje so zapisali v njo ime poročnika Wooda, ki je iz valov Temse otel šest oseb, a pri tem sam tvegal svoje življenje. Pri sedmem poizkusu so mu odpovedale moči v ledeni vodi in junak je — utonil.

r Dragocene izkopine na Kreti. »Times« so prinesle poročilo iz Aten, da so na Kreti našli naleteli pri kopanju na zidovje, iz katerega se da sklepati na odkritje neznanega mesta. V vasi Malia blizu Kandije so prišli na temelj velike palače iz Minosove dobe. Izkopani stebri so bogato okrašeni z zlatom in so polni napisov. Nekoliko kilometrov dalje so zadeli na grobišče, ki prča še o nepreiskani kulturi Krete iz iste dobe. Tudi v Macedoniji so izkopali pri Amfipolu mramornatega leva iz klasične dobe grške umetnosti.

r Novi nemški pravopis. Predsednik Splošnega jezikovnega društva na Nemškem dr. Sarazin je objavil predlog za nov nemški pravopis. Izprememba tiči v nadomestilu ie s prostim i in v odstranitvi nemega h in velikih začetnih črk sredi stavka ter opustitvi dvojnih samoglasnikov.

Narodno gledališče.

Opera.

26. februarja, četrtek, Rigoletto, delav. pred. Abon. izven.

27. februarja, petek: »Netopir«. Ab. C.

Drama.

26. februarja, četrtek, Brezdno (urad. niška predstava). Abon. izven.

27. februarja, petek: »Kristalni grad«. Abon. E.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.